

“МЕЛОДИЯ НЕЗЕМНА СРЕД НОЩТА...”

/ЯВОРОВ, “БЛАГОВЕЩЕНИЕ”/

Един музикално-екзегетичен опит

Нева Кръстева

На някакъв екзотеричен план съществува парадоксът, че най-съкровени същности на изкуствата се изразяват не просто чрез сравнението им, а посредством директно-субективизираното им експониране едно чрез друго: музиката е реч, поезията е музика, архитектурата е “замръзнала” /Шелинг/ музика и т.н. Такива свойства на Werk’a неотменно говорят, че сме изправени пред Meisterwerk’a в една жива имажинация на възприятието: “...всичко се извършва в някакви свръхземни простори, над душевни бездни. Но поетическите средства са останали почти реалистични” /може би “свръх” реалистични, “извънсветовни блянове в студа”/, - “тъй свежи, сочни, осезаеми са те. Оттам и ослепителният блясък на краските, който заедно с емотивната мощ и сугестивността на неговите платна рязко отделя Яворовата поезия...” /Кръстьо Кръстев за Яворов/ ¹.

Самият Яворов говори за творчеството си само в музикални понятия, дори тогава, когато иска да обозначи новите си чисто поетични формални намерения /”нуждата от тетрадка”/, той казва нещо подобно: “нови мотиви”, “нови слова” /ein neues Lied/, “в които да зазвучи в жив глас пак оная музика”.² Поезията за Яворов е музика, а словото е философия:

“Откривателският дух на словото” /”Родина”/,

единното слово:

“Добро и зло, началото и края -

Събрал ги бих в една-едничка дума.

Език не ще я никога издума...

Че аз, о моя скръб, че аз я зная

Без слогове, без звук.” /”Една дума”/

и словата, които “светят” и “гаснат”, “разрушително потайни”, в пътя на поета /”Слова”/.

Също така диференцирани и точни са музикалните му представи, като се започне от “inventio”, което е “музиката”, “мотивът”, “ме-